

Almanya bu yaz Rusya hareketin- den vazgeçmiş mi?

Herkesin sabırsızlıkla heye-
canlı haberlere kulak kabarttığı
günlerde oturu olmaza çevirerek,
yahut olmazdan olurlar çıkara-
rak merakı gıcıklayacak havadis
yapıp yaymak da bir marifettir.

Dün Londradan gelen, fakat ilk
kaynağı Stokholm diye gösteri-
len bir telgrafla bakılırsa Alman-
lar, bu yaz havalının saldırmaya
pek elverişli olmadığını ileri sü-
rerek gizli kapaklı kelimelerle,
Rusya harbinin ancak 1943 yı-
lında başlayacağını söylüyorlar-
mıs.

Avrupada harb dışında kalmış
memleketler dünya gazeteciliği-
ne havadis fabrikası vazifesi-
ni görürler. İsveç, İsviçre, Por-
tekiz arasında gazetelerine dişe
dokunur haberler göndermek
zorunda olan İngiliz ve Ame-
rikan muhabirlerin barındık-
ları yerlerdir. Bunlar arasın-
da, bilhassa Amerikada öyleleri
vardır ki — yakından gördük —
bir günlük heyecan uyandırmak
için, yalan olduğunu bildikleri
bir haberi, çok iyi uydurulmuş
olmak şartıyla, gazetelerine yol-
layıp yazdırmakta hiç durmasa-
mazlar.

Bugünün en fazla beklenen ha-
beri Almanyanın Rusyada hare-
kete geçmesidir. Şu halde en çok
heyecan uyandıracak havadis de
ancak, Almanyanın bu yaz hare-
kete geçmeyeceği olabilir. Bunun
için sebepler bulmak da kolay-
dır: Kış çok sürdü, çamurlar geç-
eridi, nehirler taşı, Sovyetler
hazırlandı, Almanlar yoruldu,
Hitlerle Mussolini görüştüler, bu
yaz Şark cephesinde müdafaada
kalmaya karar verdiler...

Eğer bu haber doğru ise Al-
manya harbi kaybetmiş demektir.
Yanlış hesaplarla işe başlan-
dığı için Rus harbinin geçen kış
bitmemiş olması Almanyanın ba-
şına, içerde ve dışarda büyük
güçlükler çıkardı. Bütün bir yıl
daha bekleme ile geçmesi Al-
manyada derin ümitsizlikler doğu-
racak gibi binlerce kilometre-
lik Şark cephesine yığılmış, geri
çekilmesi mümkün olmayan bü-
yük orduda çözülmeler, ayaklan-
malar yapabilir. Bundan başka,
gelecek yıla kadar İngiltere ve
Amerikanın hazırlıkları artacak,
ikinci cephe meselesi o zaman
daha kuvvetle gerçekleşebilecek,
bu hazırlıklardan Rusya da yar-
dım görecektir. Geçmiş acı tec-
rübelerden istifade eden, fabrika-
ları harıl harıl çalışan, insan
kaynakları tükenmez olan Rus-
ya, bir yıl sonra yenilmez hâle
gelir, belki de bu yaz sonunda
Sovyet orduları taarruza geçer.
Almanya bu değerli bir fırsatı
düşmanlarına bağışlamak zorun-
da kalmak için bugün gerçekten
çok bitkin, kımıldanamaz ve aci-
nacak bir durumda olmalıdır.

Almanya bakımından bu yaz,
başka hiç bir yerde, herhangi bir
hareket Rusya harbinin yerini
tutamaz, çünkü arkasında kos-
koca yaralı bir dev bırakan Al-
manya artık başını başka tarafa
çeviremez. Hangi tarafa az çok
kuvvetle dönsün, arkadan taarru-
za uğrar.

Bunun içindir ki Almanya,
eğer harbe şimdiden kaybolmuş
gözle bakmıyorsa ve gücünün
yeteceğine inanıyorsa Rus har-
bini bu kış bitirmeğe çalışacaktır.
Kuvvetine bu yaz güvenmiyorsa
çıkarmaya girmiş demektir.

Necmeddin Sadak

(Devamı sahife 2 sütun 6 da)

İngilizler ikinci cephe istiyorlar

İngilterede yapılan
yeni seçimlerin
mânası

Londra 4 (A.A.) — O. F. I.:
Bugünlerde yapılan kısmi seçimde
Rugby'den müstakil namzet olarak
parlamentoya sayılab seçilen Brown,
Daily Mail gazetesinde şöyle yazı-
yor:

«Britanya halkı artık «kırtasiyec»
değil, ikinci bir cephenin açılmasına
tarafat olan insanları istiyoruz.»
Brown, iltimas sistemine son ver-
mek ve kabiliyetlerini hareketle iş-
pat edebilecek adamları iş başına
geçirmek bakımından hükümet üze-
rinde baskı yapmak maksadıyla sayı-
labların hepsini harekete getirmek
için bütün İngilterede komisyönlük
kurmak tasavvurundadır.

Makale yazarı, fedakârlıklarda
müsavat temin edecek kabiliyette
bir hükümet bulundurulmak suretile
bu harboen yeni bir İngilterenin
doğduğunu görmek lüzumu üstünde
ısrar etmektedir.

Diğer taraftan, Daily Mail gazete-
si, bağyazısında, kısmi seçimlerin,
halkın, parlamentoda artık daha ka-
biliyetli adamların yer aldıklarını
görmek istediğini ve uzun zamanlar
sendikalara bağlı kalanlarla, içtimai
mevkiiler yüksek olanların, yahut
zenginlerin. Avamı kamerasında bu-
lunmalarına tarafat olmadığını ispat
eylemiş bulunduğunu belirtmekte-
dir.

Birmanya'da

İngiliz - Çin kuvvetleri
zehirli gaz kullanmışlar

Tokyo 4 (A.A.) — D.N.B.: Ja-
pon ordusu sözcüsü aşağıdaki de-
meçte bulunmuştur:

Cepheden alınan raporlara göre,
Birleşik İngiliz - Çin kuvvetleri, Ja-
pon ilerleyişini durdurmak için sar-
fettikleri ümitsizce gayretler arasın-
da zehirli gaz kullanmışlar ve su de-
polarını, kuyuları ve nehirleri çekir-
ken zehirlemişlerdir.

Japon ordusu sözcüsü Çünking
müessesili İngiliz ve Amerikan gene-
ralleri arasında yapılan toplantıdan
hemen sonra zehirli gazların ortaya
çıkmasını mânalı bulmuş ve Japon
hükümetinin bu yasak silâhların kul-
lanılmasını büyük bir dikkatle ta-
kibedeceğini ilâve eylemiştir.

Yunan kabinesinde
değişiklik

Kahire 5 (A.A.) — Yunan Başvekil
muavini Sakaleryo, Harbiye Nazırı ge-
neral Dimitrakis, Hava Nazırı Niko-
laids istifa ettiler. Profesör Kanolo-
pulos Başvekil muavini olmuştur. Baş-
vekil Çoderos Harbiye Nazırlığını eli-
ne almıştır. Amiral Çavadyas Bahriye,
Nikolaids Hava Nazırı olmuşlar-
dır. Diğer nazırlar mevkilerini mu-
hafaza ediyorlar.

Kaymakam ve vali
muavinleri arasında
tâyinler

Ankara 4 (Telefonla) — Seyhan
İdare heyeti âzasından Orhan Sami
Güvenç Ankara Vali muavinliğine,
Sivas İdare heyeti âzasından Nuri
Tomekkan Seyhan İdare heyeti âza-
lığına, Beypazarı Kaymakamı Bedii
Günen Keskin Kaymakamlığına,
Keskinden Kâmil Efes Nallihana,
Polatlıdan Turgut Cantekin Çubuk
Kaymakamlığına, Çubuktan Bedri
Özer Polatlıya, Kaştan Sabit Koca-
bey Beypazarı Kaymakamlığına tâ-
yin edildiler.

Türk - Bulgar ticaret
anlaşmasının tasdiki

Ankara 4 (Telefonla) — Türki-
ye ile Bulgaristan arasında 27. mart
942 tarihinde akdolan Ticaret
muahedesinin tasdikine ait lâyiha
Başvekaletten Meclise gönderilmiş-
tir. Lâyiha Hariciye ve İktisat en-
cümelerinde tetkik edilmektedir.

Millî Müdafaası için 30 milyonluk fevkalâde tahsisat kabul edildi

Meclis dünkü toplantısında
nahiye teşkilâtı hakkındaki
lâyihayı da kabul etti

Ankara 5 — Büyük Millet Meclisi
bugün toplandı. Millî Müdafaası Vekili
general Ali Rıza Artunkal Millî Mü-
dafaası ihtiyaçları için 30 milyon lira
fevkalâde tahsisat verilmesi lâyihası-
nın acele görüşülmesini istedi. Meclis
bunu kabul ederek lâyihayı müzakere
etti ve 30 milyonluk fevkalâde tahsi-
sat kabul edildi.

Yine bugünkü toplantıda, yeniden
2000 nahiye teşkil olunması hakkın-
daki kanun lâyihası da müzakere e-
dilmişti. Kanunun birinci maddesi
okunurken söz alan B. Refik İnce (şu
numaralı kanun mucibince nahiye teşkil
edilir) kaydı yerine nahiye teşkil
ne suretle teşkil edileceğinin tarif e-
dilmemesinin daha doğru olacağını söy-
ledi. Teklif kabul edildi.

Kanunun beşinci maddesinde na-
hiye müdürlerine birer ev verilmesi
kaydı vardı. Bazı mebuslar, köylüle-
rin bu evleri yapmak hususunda ic-
bar edilmelerinin doğru olmadığını
söylediler ve bu evlerin hükümet ve
ya hususî idareler tarafından yapıl-
masını istediler.

B. Refik İnce, bu binaların köy
bütçelerinden beş sene zarfında ve
beş müsvi taksitte alınmak üzere
konacak tahsisatla yapılmasını istedi.

Dahiliye Vekili B. Faik Öztürk, bu
binalarda hayali büyütmeyi doğru
olmadığını söyledi. Dahiliye Vekili,
evlerin peyderpey yapılacağını ve ni-
hayet bu evlerin üçer odalı evler ola-
cağını anlattı. Neticede Refik İnce-
nin teklif ettiği şekilde madde de-
ğiştirildi.

Nahiye müdürlerine aranacak ev-
saf hakkındaki maddenin müzakere-
sine geçildi. Bazı mebuslar, nahiye
müdürlerinin âl tahsil görenler ara-
sından seçilmesini istediler. Bazı
mebuslar nahiye müdürlerinin sıha-
tı, her vasıta ile gezebilir kudrette
olmalarını istediler.

Mebuslardan biri nahiye müdürle-
rinin evli olması kaydına neden lüz-
um görülmediğini, eğer buna lüzum
varsa nahiye müdürüne doktor
ve diğer memurlar için bu kaydın ne-
ye konmadığını sordu.

Dahiliye Vekili B. Faik Öztürk ce-
vap vererek bütün nahiye müdürleri-
nin âl tahsil görmüş olmalarına im-
kân olmayacağını söyledi. Nahiye
müdürlerinin sıhatli, evli ve her
vesaitle gezebilir kudrette olmaları
kaydının da kaymakamlar için konan
kaydın aynı olduğunu söyledi. Kanun
kabul edildi.

Mensucat fabrikaları

Mal satmayan ve fatura harici para isteyen
fabrikatörlerden şikâyet ediliyor

Ankara 4 (Telefonla) — Yünü
kumaş yapan fabrikalardan bazıları-
nın müşterilerine mal satmaktan im-
tina ettikleri veya fatura harici para
para istedikleri hakkında vâki şikâ-
yetler üzerine İktisat Vekâleti ta-
rafından âlakadârlara bir tamim
gönderilmiştir. Bu tamimde, şikâ-
yetler tevali ettiği takdirde bu gibi
fabrikalar hakkında takibat yapıla-
cağı bildirilmiştir. Alınacak tedbirler
arasında bu gibi fabrikaların kapa-

ılması veya Vekâlet tarafından iş-
letilmesi veya mamullerine el kon-
ması hükümleri de vardır.

Ankaraya gidenler

Hükümet, mensucat sanayinin bu
günkü vaziyetini tetkik etmektedir.
Bu maksatla İstanbul mensucat fa-
brikatörleri Ankaraya çağırılmışlar ve
dün Akşam gitmişlerdir.

Ankarada yapılacak toplantılara
mensucat sanayinin inkişafı için dü-
şünülen tedbirler üzerinde görüşüle-
cektir.

Başvekil

Ankarada toplanan
valilere ziyafet verdi

Ankara 4 (Telefonla) — Buraya
çağırılan 25 vali bugün de toplanmış-
lardır. Valiler burada bulunmaların-
dan istifade ederek işe günden baş-
ka işleri de takibetmektedirler.
Başvekil doktor B. Refik Saydam
bu akşam, valilere Anadolu kulübün-
de bir ziyafet vermiştir.

Vali yarın geliyor

Bir müddettenberi Ankarada bulu-
nan Vali ve Belediye Reisi doktor
Lütfi Kırdar çarşamba günü şehrimiz-
e avdet edecektir.

Fransa'da

Bir Alman askeri
tabanca ile öldürüldü

Lille 4 (A.A.) — Le Grand Echo
du Nord gazetesi yazıyor: 20 nisan
akşamı bir Alman askeri Lille mey-
danında bir sivil tarafından tabanca
ile öldürülmüştür. 30 nisan 10
tutak kurşuna dizilmiş ve 50 kişi
sürgün edilmiştir.

Mevki komutanı Alman albayı,
10 gün içinde suçlu bulunmadığı
takdirde daha başka tedbirlerin de
tatbik edileceğini bildirmiştir.

2 Alman karşı 55 rehine
kurşuna dizildi

Londra 4 (A.A.) — Britanya:
Haber alndığına göre Lille şehrin-
de iki Alman askerinin katline bir
mukabele olmak üzere 55 rehine
kurşuna dizilmiştir.

Bütçeler

Mecliste müzakerelere
22 mayısta başlanacak

Ankara 4 (Telefonla) — Bütçe
encümeni, Vekâletler bütçelerinin
müzakeresini bu hafta bitirecektir.
Bütçenin, mayısın on sekizinde doğ-
ru matbaada basılmış olarak mebus-
lara dağıtılması muhtemeldir. Meclis
Umumi Heyeti bütçe müzakerelerine
22 mayısta başlayacaktır.

Akara 4 (Telefonla) — Bütçe
encümeni bugünkü toplantısında
Maarif ve Nafia Vekâletleri bütçele-
rini kabul etmiştir.

Sinema filimleri

Gümrük resmi kiloda 15
liradan 375 kuruşa
iniyor

Ankara 4 (Telefonla) — Meclis
ruznamesine alınan bir kanun lâyiha-
sına göre, sinemaların daha geniş
ölçüde halkın hizmetine tahsis edil-
mesini temin maksadına harçten ge-
tirilen filimlerin kilosundan alınmak-
ta olan on beş lira gümrük resmin-
den yüzde 75 nispetinde tenzilat
yapılması hakkındaki hükümetin
kârarı tasdik edilmektedir.

Bütçe ve İnhisarlar encümenleri,
bu tenzilatın biletler üzerinde hiç
bir tesiri olmayacağı ve bundan hal-
kın değil yalnız mahdut filim itha-
lâtçılarının faydalanaacağı neticesine
vararak «eyyifi hükümetin nazarı
dikkatine vazetmektedir.

BUSABAHKİ TELGRAFLAR

İngilizler
Madagaskar
adasına as-
ker çıkardılar

Ada bütün müttefik
kuvvetler namına
işgal edildi

Londra 5 (A.A.) — Fransa'nın Ma-
dagaskar adası, bütün müttefikler
namına Britanya kuvvetleri tarafın-
dan işgal edilmiştir. Afrika'nın cenup
doğusunda bulunan bu ada, Hint Ok-
yanusunun anahtarı meselesindedir.
Bahriye ve Harbiye Nezaretlerinin
müşterek bir tebliğinde deniliyor ki:
«Japonların Madagaskar'daki Diego
Suarez deniz üssünü işgale hazırlan-
dıkları haber alınması üzerine bu sa-
bah şafakla beraber Madagaskar ada-
sına asker çıkarılmıştır. Fransız ma-
kamlarına adanın idaresine karşı-
mıyacağı bildirilmiştir.»

Amerika Hariciye Nezareti de B.
Roosevelt'in Madagaskar'ın Britanya
kuvvetleri tarafından işgal edildiğün-
den malûmatlar edildiğini, Amerika-
nın bu hareketi tamamen tasvip etti-
ğinin Fransız sefirine bildirdiği ha-
ber veriyor. Amerika mahafilli diyor
ki: «Mihver kuvvetlerinin, bilhas-
sa Japonların bu adayı işgal etmesi
ktal tehlike teşkil ederdi. Amerika
mihver devletleriyle harp halindedir.
Amerika kitaları ve gemileri için Ma-
dagaskar'ın kullanılması lüzum gel-
irse Amerika bir saniye tereddüt et-
meyecektir. Amerika ve İngiltere
harbiden sonra veya lüzumu kalmay-
ınca adanın terkinde mutabıktırlar.

Fransız hükümeti, Britanya ve Ame-
rika'ya karşı her hangi askeri bir ha-
reketle bulunursa buna, bütün mütte-
fiklere hücum nazariyle bakılacaktır.
Bu mesaj Fransa'ya verilecektir.»
Madagaskar'daki Diego Suarez Ja-
ponların eline geçerse buradan hare-
ket edecek filo ümitburnu, Hint Ok-
yanusu yollarını tehlikeye düşürebilir-
di. Burası, Afrikanın istilası için de
seçime tahtası vazifesini görebilir.
Buradan Afrika'da Durban şehri
1600 kilometre mesafededir. Uzun
menzilli Japon tayyareleri Madagas-
kardan kalkarak burasını pekâlâ
bombardman edebilirlerdi.

Port - Louis 4 (A.A.) — (Moris
adası) Reuter: Port - Louis'de ele
geçirilen Madagaskar radyo yayımları
Vichy'nin Madagaskar'ı ihtiyatları silâh
altına çağırıldığını bildirmektedir.

Coregidor 5 saat bombardman edildi

Londra 5 (A.A.) — Japonlar
dün Filipinlerde Mindanao adasına
yeniden asker çıkarmışlardır. Ame-
rika kitaları mukavemet ediyor. Co-
regidor adası dün topçu kuvveti ta-
rafından 5 saat mütemadiyen bom-
bardman edilmiştir. Hava kuvvet-
leri de 13 hücum yapmışlardır. 500
tonluk Mindanao nehir gambotu ha-
va bombardmanla batırılmışsa da
mürettebatı kurtarılmıştır.

Berlin 5 (A.A.) — Salâhiyetli kay-
naklardan bildiriliyor: Cephenin ce-
nup kesiminde, mutad devriye hare-
ketleri bir tarafa bırakılrsa mühim
bir şey olmamıştır. Bu, cenup kesim-
inde mühim hareketler olduğuna,
Timoçenko kitalarının Alman mevzi-
lerine girdiklerine dair Londra radyo-
su tarafından verilen haberleri yalan-
lıyor.

Japon parlamentosu
25 mayısta toplanıyor

Tokyo 5 (A.A.) — Parlamento 25
mayısta fevkalâde toplantıya çağırıl-
mıştır. Parlamento deniz inşaat lâyi-
hasını tedkik edecektir. Hükümet bu
münasebetle politikasını anlatacaktır.

Yeni Delhi 5 (A.A.) — Çin tebliği:
Birmanyada Japonlar Lashio'nun 97
kilometre şimalinde bir noktaya var-
mışlardır. Japonlar ileri hareketine
devam ediyorlar. Japonlar daha il-
malde Kutkayadaki Çin mevzilerine
taarruz etmişlerdir. Çinliler İravadi
boyunca ağır ağır çekiliyorlar.

Müttefik tayyareler kayıklar için-
de nehrde yukarı doğru çıkmaya ça-
lışan bir Japon müfrezesine taarruz
etmiş, kayıkları batırmıştır. Tayya-
relerin hepsi dönmüşlerdir.

Londra 5 (A.A.) — Birmanyada İn-
giliz sağ cenahı çarpışarak yeni mev-
zilere çekiliyor. Japonlar Sindvü vadi-
si boyunca ilerliyorlar. Bu kuvvet
düşmanın kıskak hareketine kalkışan
kuvvetinin bir koludur. Diğer kolu
Çin hududuna 40 kilometre mesafede
bulunmakta ve Çin mukavemetiyle
karşılaşmaktadır.

Hint Okyanusun'da
2 Amerikan zirhlisi
bu denize gelmiş

Londra 5 (A.A.) — Alman radyosu
Amerikanın Vashington ve North
Caroline zirhlilerinin Hint Okyanu-
suna geldiğini bildiriyor.

Sovyet tebliği
Londra 5 (Radyo 8,15) — Mos-
kova'da gece yarısı neşredilen Sov-
yet tebliği: Cephenin bazı bölgele-
rinde taarruzi muharebeler olmuş.
Sovyetler vaziyetlerini iyileştirmiş-
lerdir. Cumartesi günü nihayet bu-
lan hafta zarfında 71 Sovyet tayya-
resine karşı 264 Alman tayyaresi
düşürülmüştür.

Doğu cephesinde durum
Berlin 5 (A.A.) — Salâhiyetli kay-
naklardan bildiriliyor: Cephenin ce-
nup kesiminde, mutad devriye hare-
ketleri bir tarafa bırakılrsa mühim
bir şey olmamıştır. Bu, cenup kesim-
inde mühim hareketler olduğuna,
Timoçenko kitalarının Alman mevzi-
lerine girdiklerine dair Londra radyo-
su tarafından verilen haberleri yalan-
lıyor.

Derin kıştan çıkan bir vatandaş — Affedersiniz bayanlar, baylar, bu
görünen şey sahiden güneş mi?...
anabm

Japonlar Çin
hududuna
40 kilometre
mesafede

Çin tebliği, Japon ileri
hareketinin devam
ettiğini bildiriyor

Yeni Delhi 5 (A.A.) — Çin tebliği:
Birmanyada Japonlar Lashio'nun 97
kilometre şimalinde bir noktaya var-
mışlardır. Japonlar ileri hareketine
devam ediyorlar. Japonlar daha il-
malde Kutkayadaki Çin mevzilerine
taarruz etmişlerdir. Çinliler İravadi
boyunca ağır ağır çekiliyorlar.

Müttefik tayyareler kayıklar için-
de nehrde yukarı doğru çıkmaya ça-
lışan bir Japon müfrezesine taarruz
etmiş, kayıkları batırmıştır. Tayya-
relerin hepsi dönmüşlerdir.

Londra 5 (A.A.) — Birmanyada İn-
giliz sağ cenahı çarpışarak yeni mev-
zilere çekiliyor. Japonlar Sindvü vadi-
si boyunca ilerliyorlar. Bu kuvvet
düşmanın kıskak hareketine kalkışan
kuvvetinin bir koludur. Diğer kolu
Çin hududuna 40 kilometre mesafede
bulunmakta ve Çin mukavemetiyle
karşılaşmaktadır.

Hint Okyanusun'da
2 Amerikan zirhlisi
bu denize gelmiş

Londra 5 (A.A.) — Alman radyosu
Amerikanın Vashington ve North
Caroline zirhlilerinin Hint Okyanu-
suna geldiğini bildiriyor.

Sovyet tebliği
Londra 5 (Radyo 8,15) — Mos-
kova'da gece yarısı neşredilen Sov-
yet tebliği: Cephenin bazı bölgele-
rinde taarruzi muharebeler olmuş.
Sovyetler vaziyetlerini iyileştirmiş-
lerdir. Cumartesi günü nihayet bu-
lan hafta zarfında 71 Sovyet tayya-
resine karşı 264 Alman tayyaresi
düşürülmüştür.

Doğu cephesinde durum
Berlin 5 (A.A.) — Salâhiyetli kay-
naklardan bildiriliyor: Cephenin ce-
nup kesiminde, mutad devriye hare-
ketleri bir tarafa bırakılrsa mühim
bir şey olmamıştır. Bu, cenup kesim-
inde mühim hareketler olduğuna,
Timoçenko kitalarının Alman mevzi-
lerine girdiklerine dair Londra radyo-
su tarafından verilen haberleri yalan-
lıyor.

Japon parlamentosu
25 mayısta toplanıyor

Tokyo 5 (A.A.) — Parlamento 25
mayısta fevkalâde toplantıya çağırıl-
mıştır. Parlamento deniz inşaat lâyi-
hasını tedkik edecektir. Hükümet bu
münasebetle politikasını anlatacaktır.

Yeni Delhi 5 (A.A.) — Çin tebliği:
Birmanyada Japonlar Lashio'nun 97
kilometre şimalinde bir noktaya var-
mışlardır. Japonlar ileri hareketine
devam ediyorlar. Japonlar daha il-
malde Kutkayadaki Çin mevzilerine
taarruz etmişlerdir. Çinliler İravadi
boyunca ağır ağır çekiliyorlar.

Müttefik tayyareler kayıklar için-
de nehrde yukarı doğru çıkmaya ça-
lışan bir Japon müfrezesine taarruz
etmiş, kayıkları batırmıştır. Tayya-
relerin hepsi dönmüşlerdir.

Londra 5 (A.A.) — Birmanyada İn-
giliz sağ cenahı çarpışarak yeni mev-
zilere çekiliyor. Japonlar Sindvü vadi-
si boyunca ilerliyorlar. Bu kuvvet
düşmanın kıskak hareketine kalkışan
kuvvetinin bir koludur. Diğer kolu
Çin hududuna 40 kilometre mesafede
bulunmakta ve Çin mukavemetiyle
karşılaşmaktadır.

Hint Okyanusun'da
2 Amerikan zirhlisi
bu denize gelmiş

Londra 5 (A.A.) — Alman radyosu
Amerikanın Vashington ve North
Caroline zirhlilerinin Hint Okyanu-
suna geldiğini bildiriyor.

Sovyet tebliği
Londra 5 (Radyo 8,15) — Mos-
kova'da gece yarısı neşredilen Sov-
yet tebliği: Cephenin bazı bölgele-
rinde taarruzi muharebeler olmuş.
Sovyetler vaziyetlerini iyileştirmiş-
lerdir. Cumartesi günü nihayet bu-
lan hafta zarfında 71 Sovyet tayya-
resine karşı 264 Alman tayyaresi
düşürülmüştür.

Doğu cephesinde durum
Berlin 5 (A.A.) — Salâhiyetli kay-
naklardan bildiriliyor: Cephenin ce-
nup kesiminde, mutad devriye hare-
ketleri bir tarafa bırakılrsa mühim
bir şey olmamıştır. Bu, cenup kesim-
inde mühim hareketler olduğuna,
Timoçenko kitalarının Alman mevzi-
lerine girdiklerine dair Londra radyo-
su tarafından verilen haberleri yalan-
lıyor.

Japon parlamentosu
25 mayısta toplanıyor

Tokyo 5 (A.A.) — Parlamento 25
mayısta fevkalâde toplantıya çağırıl-
mıştır. Parlamento deniz inşaat lâyi-
hasını tedkik edecektir. Hükümet bu
münasebetle politikasını anlatacaktır.

Yeni Delhi 5 (A.A.) — Çin tebliği:
Birmanyada Japonlar Lashio'nun 97
kilometre şimalinde bir noktaya var-
mışlardır. Japonlar ileri hareketine
devam ediyorlar. Japonlar daha il-
malde Kutkayadaki Çin mevzilerine
taarruz etmişlerdir. Çinliler İravadi
boyunca ağır ağır çekiliyorlar.

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harb tebliği

Alman tebliği

Berlin 4 (A.A.) — Resmi tebliğ: Şark cephesinin orta kesiminde düşmana karşı yapılan hücum muvaffakiyetle başarılmıştır.

Laponya ve Murmansk cephesinde, düşmanın yeni hücumları püskürtülmüştür.

Kutup denizinde, denizüstü ve denizaltı harp gemileri şiddetli fırtına içinde tayyarelerle birlikte günlerce yapılan hareket esnasında kuvvetli hımaye altında seyahat eden düşman kafilelerine hücum etmişlerdir. Bir denizaltı, 10,000 tonluk bir düşman kruvazörüne torpille iki tam isabet kaydetmiş, kruvazör batmıştır. Alman torpido muhriplerinden mükemmel küçük bir filo kendisinden sayıca oldukça üstün bir düşman teğvili ile savaşmış, müteaddit düşman destroyeri ağır hasara uğratmıştır. Bir Alman torpido muhribi ağır hasarlar almış, Kafileye dahil bulunan ve yakını 12,000 ton tutan iki vapur torpido muhriplerimiz tarafından torpillenmiştir. Bu iki vapuru daha sonra fırtınadan batmış, sanılmaktadır. Denizaltılar mühimmat yüklü 6500 tonluk bir vapuru batırarak, başka bir vapuru da torpillenmiştir. Savaş tayyareleri yakını 19,000 ton tutan 3 ticaret vapuru batırarak, büyük bir galebe ile ağır hasara uğratmışlardır.

Şimal Afrikasında topçu ve devriye faaliyeti olmuştur. Malta adasında gündüz askeri hedeflere hücum edilmiş, İskenderiye limanı da gece bombalanmıştır.

Büyük Britanya'ya karşı yapılan savaşta, hafif savaş tayyareleri Hastings şehrindeki önemli askeri tesislere gündüz tam isabet kaydetmişlerdir.

Dün gece İngiliz tayyareleri Hamburg'un İkametgâh mahallelerine bilhassa yangın bombası hücum etmişlerdir. Gece avcıları ve uçaksavar bataryaları 5 tayyare düşürmüşlerdir.

İtalyan tebliği

Roma 4 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 702 numaralı tebliği: Düşman otomobil kolları ile ordugâhların mitralyöz ateşine tutan hava teşkilatımız, düşmana hissedilir kayıplar vermişlerdir. Düşman hatlarının gerilerinde geniş ve şiddetli yangınlar çıkarılmıştır. Sirenalk cephesinin başka kesimlerinde mevzilerimize yaklaşmak teebbüsünde bulunan düşman mifrezeleri topçu ateşle dağılmıştır.

Mihver hava kuvvetleri birçok defalar askeri hedefler üzerine isabetler kaydederek Malta adası üzerinde büyük faaliyet göstermişlerdir.

Denizaltılarımızın bir üssüne dönmemiştir. Mürettebatın ailelerine haber verilmiştir. Akdenizde, İngiliz tayyarelerinin bir kafileye karşı yaptığı taarruzlar akın kalmıştır. Kafilde öldürülen edilmeksizin yoluna devam etmiş ve yerine ulaşmıştır.

Avustralya etrafındaki hareketler

Tokyo 4 (A.A.) — Cenup batı Pasifikte bir Japon üssünden alınan haberlere göre, Japon bomba tayyareleri, geçen perşembe günü Avustralya'nın şimal doğu kıyısı açıklarında Horn adasına ikinci bir hücum yapmışlardır. Bu adadaki hava üssü tesislerine tam isabetler kaydedilmiştir.

Aynı gün başka bir Japon hava filosu da Salomon takım adalarından Tulagi adası üzerinde uğmuş ve askeri tesisleri muvaffakiyetle bombalamıştır. Bu hareket esnasında, Japon tayyareleri bir tek düşman tayyaresine rastlamamıştır.

Harbden sonraki dünya

Sir Cripps «Eski müsavatsızlıklara meydan vermemek lâzım» diyor

Londra 4 (A.A.) — Mührüha lordu sir Stafford Cripps, dün akşam radyoda söz söyleyerek önce, Polonyalılara, millî bayramları münasebetiyle bir mesaj okumuş ve demiştir ki: «Darbe vurmak zamanı yaklaşıyor. Polonyalılar ve biz muzaffer olacağız, ve bu muzafferiyet sayesinde kuvvetli, sağlam ve müstakil bir Polonya kurulacak, dünyanın imanı içinde kendisine düşen bütün rolü oynayacaktır.

Bu harb, hedefi topraktan ibaret, hattâ iktisadi faydalardan ibaret alelade bir mücadele değildir. Çok daha fazla bir şeydir. Şu halde tabiidir ki harb gayretimiz sırf nazi ve faşist kuvvetine karşı mücadeleden ibaret kalmıyacak, belki nazi ve faşist hedeflerinin, tam zıddı şeyler uğrunda bir mücadele olacaktır. Gerek bizimle etabı adını verdiğimiz ırklar arasında, gerek kendi memleketimizdeki sınıflar arasında mevcut eski müsavatsızlıkları kendi sözlerimizle takbih ettik. Bu yeni zihniyetin beynelmîl münasebetlerimizde ve memleketimizin iktisadi ve içtimai sahasında pratik bir ifade bulması lâzımdır. Şu halde zaferimizden sonra imar sırası gelince, filyat halinde tatbik edilebilmek üzere bütün neticeleri sükunetle ve ilmi bir şekilde hazırlamaya şimdiden başlamamız lâzımdır.

Geçen harbdan sonra mevcut kalan bu aşikâr müsavatsızlıkların, bu harbdan sonra mevcut olmaması lâzımdır. Büyük fakirlikle, büyük zenginlik arasında bu utanılacak teza-din mevcut olmaması lâzımdır. Memleketimizi müdafaa eden kahramanların, şimdiki harbin isabetiyle çol: büyük can ve mal fedakârlıklarından sonra sokak sokak dolup boşu boşuna ekmek parası aradıklarını artık görmeliyiz. Birer âfet olan işsizliğe, gıdasızlığa, sıhatsizliğe ve istidatların boş yere israfına artık müsamaha edilememelidir. Sınıf veya içtihat farkı gözetmeden arkadaşça harbettik. Daha mesut ve daha devamlı bir sulhu da keza hardeğe hazırlamalıyız.»

İtalya'da

Bazı faşist partisi üyeleri tevkif edilmiş

Moskova 4 (A.A.) — Reuter: Sovyet tebliğine ek: Nisan ayı sonlarına doğru, İtalyada bazı faşist partisi üyeleri tevkif edilmiştir. Bunların, şark cephesine İtalyan kıtaları gönderilmesini protesto ettikleri ve İtalyan derhal harbe son vermesini istedikleri sanılmaktadır.

Gece yol kesip zorla para almışlar

Ramazan, Murat ve İbrahim adlarında üç kişi gece Zeyrek civarında Recep ayında birinin 180 kuruşunu zorla almak suçunda yakalanmışlardır. Tahkikata başlanmıştır.

Orta okullar ve liselerde ders kesimi

27 mayısta dersler kesilecek, 30 mayısta imtihanlara başlanacak

Ankara 4 (Telefonla) — Maarif Vekâleti alâkadarlara gönderdiği bir tamimde orta okul ve liselerde derslerin 27 mayıs çarşamba günü kesileceğini bildirmiştir. 30 mayısta imtihanlara başlanacak, 1 haziranda orta okul ve liselerin birinci ve ikinci sınıf not karneleri talebeye verilecektir. 2 ve 4 haziranda orta okul üçüncü sınıfları Türkçe, tabiat bilgisi ve matematik eleme imtihanları yapılarak 9 haziranda bitirme imtihanları bitecek ve neticeler de 18 haziranda talebeye bildirilecektir.

Kumbara ve tahvil talihlileri

İkramiye kazanan kumbara ve tahvil numaralarını yazıyoruz

Ankara 4 (A.A.) — Maliye Vekâleti ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

Yüzde 5 faizli 1938 ikramiyeli tahvilinin bugün (4/5/1942 pazartesi) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında Maliye Vekâleti ve Merkez Bankası ve diğer banka mümessilleri noter huzurunda iera edilen 8 inci ikramiye ve dördüncü amorti kesidelerinde: 37330 numara 10,000, 204320 numara 10,000, 239525 numara 5,000, 392166 numara 5,000, 77798 numara 1,000, 193562 numara 1,000, 331320 numara 1,000 lira, 347797 numara 1,000, 365781 numara 1,000, 375619 numara 1,000, 401747 numara 1,000, 25768 numara 303, 76457 numara 303, 183954 numara 303, 187366 numara 303, 206837 numara 303, 207060 numara 303, 265297 numara 303, 208051 numara 303, 291954 numara 1,000, 342157 numara 303, 366967 numara 303, 390194 numara 303, 405456 numara 303 lira ve ayrıca 596 numaraya 40 ar lira ikramiye ve 11,130 adet numaraya da amorti isabet etmiştir.

Bundan başka on hesap sahibi ellişer lira, elli hesap sahibi yirmişer lira, ve elli hesap sahibi de onar lira kazanmışlardır.

İki yüz ellişer lira kazananlar: İstanbulda Hikmet 58633, Yüzler İra kazananlar: Ankara'da Mehmet 12128, Antalya'da Jale 1368, Bursa'da Mevhibe 4553, Diyarbakır'da Naci 1780, Manisada Nihal 772, Meris'te İbrahim 329, İstanbulda Kadriye ve Neriman, İzmirde Gomet 2161 ve Fikret 16850.

Bundan başka on hesap sahibi ellişer lira, elli hesap sahibi yirmişer lira, ve elli hesap sahibi de onar lira kazanmışlardır.

Kumbara talihlileri

Ankara 4 (A.A.) — Türkiye İş ban-

Alman - Macar futbol maçı

Alman takımı 4 - 3 kazandı

Budapeşt 4 (A.A.) — Dün öğleden sonra 40 bin seyirci önünde Alman ve Macar futbol millî takımları karşılaşmıştır. Birinci haftayın sonunda Macarlar 3 - 0 galip vaziyette bulunuyorlardı. Fakat ikinci haftayında açılan ve iyi bir oyun çıkaran Almanlar 4 gol yapmışlar ve bu suretle maçı 4 - 3 kazanmışlardır.

Dünkü maç iki dost memleket millî takımları arasında 18 inci karşılaşma idi.

Libyada 2 yeni Alman generali

Londra 4 (A.A.) — Nehring ve Bismarck isiminde iki yeni Alman Generalinin Libyaya geldikleri bugün Londra'da teyid edilmektedir.

Hava akınları yeniden başladı

İngilizler Hamburg'u, Almanlar Exeter'i bombardıman ettiler

Londra 4 (A.A.) — Hava ve iç emniyet nazırlıklarının pazartesi sabahı tebliği: Bu sabah erkenden bir takım düşman tayyareleri İngiltere'nin batı cennubunda bir şehre şiddetle taarruz etmişlerdir. Büyük hasarlar olduğu ve bazı kimselerin öldüğü haber verilmektedir. İngiltere batı cennubunda başka bir bölgeye de bombalar atılmış, hafif hasarlar olmuş, fakat, hiç kimse ölmemiştir.

Hamburg'a akın

Londra 4 (A.A.) — Dün gece, hava kuvvetlerine mensup tayyareler Hamburg'u, Alman tayyareleri de Exeter'i bombalamışlardır.

Berlin 4 (A.A.) — Dün gece, İngiliz bomba uçakları, Hamburg'da halkla meşkur mahalleler üzerine yangın bombaları atmış ve hasar ve insan kayıplarına sebebiyetmiştir. Bu dakikaya kadar alınan haberlere göre, 6 düşman uçağı düşürülmüştür.

Londra 4 (A.A.) — İngiltere hava nezaretinin tebliği: Pazar-pazartesi gece bomba uçaklarımızdan mükemmel büyük bir teşkil Hamburg'daki dokuz mahalle üzerine taarruz etmiştir. Taarruzdan sonra alemler içinde büyük yangınlar görülmüştür.

Saint Nazair denizaltı üssü bombalanmış ve düşman sulanına mayınlar ekilmiştir.

Amerika'da şeker vesikaya tabi tutuldu

Nev - York 4 (A.A.) — Bugünden itibaren Birleşik Amerika'da şeker ve şekerli ürünlerin vesikaya tabi tutulmuştur. Okullar kart ve karne dağıtmak üzere üç gün müddetle işe servisi emrine verilecektir. Adam başına verilecek şeker mikdarı çocuklar da dahil olmak üzere 15 günde bir ibredir. İki libre şekerden fazla bulundurmamak yasaktır.

Polonya kıtaları

Rusya'dan Libya'ya sevk edilecekler

Londra 4 (A.A.) — Polonya elçisi kont Raczyński pazar akşamı, Polonya millî bayramı münasebetiyle radyoda bir nutuk söyleyerek, Rusyada gelen binlerce Polonya askerinin Orta Şarka gönderildiğini, orada (Tobruk ve Libyadaki Polonya kuvvetlerini takviye edeceklerini) söylemiştir.

Fasulye ihracı yasaktır

Ankara 4 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden:

1941 mahsulü fasulye ihracına müsaade edilmeyeceği alâkadar ihracatçı birliklerine tebliğ edildiği gibi Anadolu ajansı vasıtasıyla de ilan olunmuştur.

Buna rağmen Vekâlete bazı müracaatlar yapıldığından, 1941 mahsulü fasulye ihracına şimdiki kadar olduğu gibi bundan sonra da müsaade edilmeyeceği bir kere daha ilan olunur.

Almanya bu yaz Rusya hareketinden vazgeçmiş mi?

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Askerlik görüşlerinden gayri bir de politika düşüncesi var ki Almanya herşeyden önce Rusya harbini sona erdirmek yolunda ayıramaz. Rusyaya karşı ayaklandırıp etrafına topladığı Mihver ardaçları birbir acı ve yoksunluk içinde bu işin sonunu sabırsızlıkla bekliyorlar. Şarkta savaş uzun uzadıya sürüp giderken Avrupada ne dirlikten, ne düzenden söz açılır.

Bütün bu sebepler Almanyanın Rus harbini bitirmek zorunda olduğunu gösteriyor. Gariptir ki yukarda bahsettiğimiz Stokholm kaynağı, Almanyanın Rus saldırımını 1943 yılına bıraktığını bildirirken, gene Stokholm'dan aynı günde gelen başka bir telgraf şöyle diyor: «Asker çevreleri Alman saldırımının pek yakında başlayacağını söylüyorlar.» Gene İsveçte çıkan bir gazete — bu sefer Bern muhabirine dayanarak — karların geç eridiğini, ve bu yaz büyük hareketlere elverişli zamanın çok kısa süreceğini, bundan dolayı Berlinde, harbin kıştan önce bitmeyeceğini sandıklarını yazıyor.

Aynı şehirden gelen bu birbirine zıt yazılar, ortağa yayılan türlü haberlerin değerine tam örnektir.

Necmeddin Sadak

Maarifçiler arasında tâyinler

Ankara 4 (Telefonla) — İstanbul üniversitesi coğrafya profesörü Mehmet Besim Darkut yüksek öğretmen okulu müdürlüğüne, Amasya ortaokul müdürü Hilmi Sokman Amasya maârif müdürlüğüne, İzmir erkek lisesi öğretmenlerinden Hürşit Nazlı Erzurum maârif müdürlüğüne, İstanbul kız sanat okulu müdür muavini Atiye Özyener Denizli kız sanat okulu müdürlüğüne tâyin edildiler.

Bir katil dâvası

Bir müddet evvel Merdivenköyünde duvarcı ustası Süleyman öldürmekten maznun Niyazi ile dostu Hatice haklarında tahkikat ikmal edilmiş ve her ikisi aleyhine hukuku âmme dâvası açılmıştır.

Yardım sevenler cemiyetinin yardımı

Fatih kazası yardım sevenler cemiyeti bölgesindeki 150 fakire bulgur, şeker, fasulye dağıtmıştır.

Norveç Başvekili, B. Rooseveltle konuşmağa gidiyor

Vaşington 4 (A.A.) — Norveç sefaretinin bir memurunun bildirdiğine göre Norveç Başvekili Nygaard Eolvolt bu hafta içinde Roosevelt ile buluşarak harp zamanında Birleşik Amerika ile Norveç arasında yapılacak olan işbirliği hakkında görüşecektir. Eolvolt, iki hafta kalmak üzere bugün Vaşingtona gelmiştir. Başvekil Norveçin işgalinden sonra yaptığı bu ilk ziyareti müteakip Kanadadaki Norveç kuvvetlerini tetkik edecektir.

Cenubî Fransa üzerinde tayyareler uçtu

Vichy 4 (A.A.) — Dün gece Marsilyada ve Toulon'da hava tehlikesi işaretleri verilmiş, milliyetli meşgul bir takım tayyareler bu şehirler üzerinden uğmuştur. Uçaksavar topçusu ateş açmış, fakat hiçbir bomba atılmamıştır.

Hindistanda millî cephe temayülü

Yeni Delhi 4 (A.A.) — Madras eski Başvekili Raça Gopalatari, Japon ileri hareketini durdurmak maksadile millî bir ordu ve millî bir cephe kurulması lehinde acı bir hitap yapmıştır. Raça kongrenin politikasını takbih etmiş, şiddetsizlik ve iş beraberliği yapılmamak siyasetinin, seamete ve müsibet siyaseti olduğunu söylemiş, tehlike gitgide yaklaştıkça menfi mukavemet meselesi bahis mevzuu olamaz demiştir.

PERİLİ KONAK

Tefrika No. 50

Çeviren: AHMET HİLALİ

— Pekâlâ efendim!

— Seni evimden kovuyorum. Bu hareket tarzından utanmalı ve bana bu oyunu oynamaya kalkışmamalıydın. Ailece efendi, asırlarca müddet bu çatı altında yaşadılar. Onlar gibi, sen de ekmeğimizi yedin. Halbuki, sen, benim işime terdibedilen bir suikasta iştirak etmekten utanmıyorsun. Aşk-ı körlüğün de bir derecesi var...

Tam o esnada kapının eşliğinde bir kadın ses yükseldi:

— Hayır, sir Henry! Size karşı terdibedile bir suikast yok.

Sesin geldiği tarafa başlarımızı çevirdik. Barrymoor'un karısını eşikte gördük. Kadının yüzü kocasınınkinden daha fazla solgundu. İri gözleri yaşlı dolmuştu.

Anlaşılan sir Henry'nin kocasını payladığını istince, yatak odasından fırlamış bulduğumuz yere koşmuştu. Madam Barrymoor, eski pişkin gecelik kıyafetini idi. Yanı akı-

omuzlarını ortası yırtık, yünlu beyaz bir aktı ile örtmüştü; başını da bir yazma ile sarmıştı. Kadın bu kıyafetle yusuvarlak bir ucubeyi andırıyordu. Eğer vaziyetin fecatini mâni olmasaydı, bu kıyafetine kahkahalarla gülecektim. Halbuki karı kocanın acımağa layık hal ve tavırları, kahkahalarını boğamızda düğünledi.

Barrymoor, karısını eşikte görürnce:

— Elizacığım, artık olan oldu. Biz de bu evden yol gördü. Boşcalarını hazırla da çıkıp gidelim; dedi.

Kadıncağız:

— Ah Jean! Başımıza gelen felâketin yegâne müsebbibi benim! Ortada bir kabahatli ve suçlu varsa, sen değilsin kocacığım; dedi; sonra bize dönerek ilâve etti:

— Kocamın bir işte hiçbir günahı yoktur. Ben ne söyledimse o, onu yaptı. Rica ederim, bizi doğup büyüdüğümüz bu konaktan kovmazdan

evvel, dinleyiniz, sonra hükmünüzü verirsiniz.

Sir Henry susuyordu.

Artık söz karışmak sırası bana gelmişti:

— Madam ne demek istiyorsunuz? diy. sordum.

Madam Barrymoor, hümgür hümgür ağlıyordu. Kocası da karısının bu hükmüne iştirak ediyordu.

Sir Henry, ne diyeceğini şaşırmıştı. Kâh Barrymoor'a, kâh karısına bakıyordu.

Tekrar söz karıştı:

— Sizi dinliyoruz madam; dedim. ne söyleyecekseniz, söyleyiniz de anlayalım. Eğer vereceğiniz izahatı, kanaat verici telâkki edersak, size söz veriyorum: Efendiniz, biraz evvel size söylediği sert sözleri geri alacak. Siz de vazifenize devam eder ve işinizden olmazsınız. Öyle değil mi sir Henry!

Genç konak sahibinin ilk hiddeti, yavaş yavaş yatıştıyordu. O da söz karıştı.

— Arkadaşım M. Watson, doğru söylüyor. Ne söyleyecekseniz, söyleyiniz, sizi dinliyoruz.

Madam Barrymoor, bu sözler üzerine vasla dolc gözlerini yün atkı-

nın ucile siçdikten sonra söze başladı:

— Zavallı kardeşim, bozkırda açlıktan ölüyor. Yanıbaşımızda iken biz onu açlıktan ölmeğe mahkûm bırakamadık. Bu mumla pencerenin arkasından verdiğimiz işaretlerle, kendisine yiyecek hazırladığımızı bildiriyorduk.

Sizin bozkırda gördüğünüz ışıık, kendisine yiyecek paketini bırakacağımız yeri gösteriyor. Bu işaret de bu soğuk ve yağmurlu gecelerde bozkırda aç ve bilâğ serseri bir köpek gibi dolayan kardeşim tarafından verilmiştir.

İkimiz de birden sorduk:

— Kardeşiniz kimdir madam?

— Princetown hapishanesinden kaçan ve hâftalardanberi hükûmetçe adım adım her yerde takib edilen katil Selden!

Önümüzde bir bomba patlasaydı bu derece korkmıyacaktık. Sir Henry ile ben, dehşet ve korku ile bakıştık.

Genç asilzade kulağına inanamıyordu. Hayretle kadına sordu:

— Ne dediniz, ne dediniz; kardeşiniz firari haydut Selden mi?

Bu defa suale cevap veren Barrymoor oldu:

— Hayır! Yanlış işitmediniz. Bizim buradan kendisine ışıık verdiğimiz parolaya aynı şekilde mukabele eder. kayınbiraderim Selden. Biraz evvel size bu sırrı bana ait olmadığ için işfe edemiyecemi söylediğim zaman katiyen yalan söylememiştim.

Şimdi bütün hakikati öğrenediniz. Ortada bir suikast var ise, aleyhinize müteveccih olmadığımızı anladınız sanırım.

Barrymoor'un gece yarısından sonra elinde yanar mum, bir hırsız gibi bu odaya gelerek, ışıık harice bir takım işaretler vermesinin bütün esrarı bu suretle aydınlanmış oldu.

Bu ifşaatın sonra kâh Barrymoor'un, kâh yanından duran karısının yüzüne hayretle bakıyordu.

Zahiren ağır başlı, ciddi, vakur ve hürmete şayan görünen bu kadın, İngilterenin en müthiş azılı katillerinden birinin kız kardeşi idi.

Barrymoor'un karısı devam etti:

— Evet bayım, soyadım Selden idi. Firari katil de öz kardeşimdir.

— Ne dediniz, ne dediniz; kardeşiniz firari haydut Selden mi?

(Arkası var).

AKŞAMDAN AKŞAMA

İstanbul taklidi
yapan bir Anadolu
çocuğu

Biz İstanbulluların en esaslı mizahımız taklidi dayanır. Koca Osmanlı imparatorluğunu teşkil eden bütün unsurları, perdede olsun, orta oyunu meydanında, meddahın ağzında ve fıkra da olsun boyuna maytaha almışız. Hatta Anadolu'lu hemşerileri bile alaylarımızdan istisna etmemişiz. Yok «kızları» okurlarmış. Yok «portakal» a «pörtlük» derlermiş.

Fakat kendimiz âleme nasıl görünüyoruz? Bunu düşündük mü? Her halde düşüsek de nadiren...

Ben, muhtelif memleketleri dolaşırken ne intiba bıraktığımızı çok araştırmışım.

Azerbaycan lehçelerinde «yapmak» kelimesini sahnelerimizde çok kullandığımızı gösteren — bir fesli şahsiyet çıkar. Yerden bol bol kandilli temennahlar ettikten sonra «Men şunu yapmışam efendim, men bunu yapmışam efendim» diyerek seyrilleri kurar geçirir.

Bir gün Bakü'de bir kadın berberi camekanında (Arvat başı kurkan) yazık olduğumu görmüş, bizim hemşerilerin de bu «kırkmak» lüfına güleceklerini orali ahhaplamış söylemiştir. Bu makamda «kesmek» fiilini kullandığımızı da Azeriler kahl-kahlar attı. Sanırım, haklıydılar: Karpuz hakkında «kesmek», saç hakkında ise «kırkmak» demek muhakkak ki daha mantıklı!

Geçenlerde, aşağı yukarı bir köylü kılığı, bir köy kahvesi çardağı altında oturuyordum.

Amma, gene de halimden anladılar. Beni gösterip: — İstambul? — dediler.

Başka bir muhitte olsa, mahcup mahcup susacaklardı. Fakat burada ekseriyet, muhit, dekor, hâkimiyet, buluşa her şey onların... Aralarına, yaban olarak ve onların seviyesine girmiş bulunarak, düğmüştüm. Beni her nevi «negatif hemtükük» saydılar. Burada bulunuşumu yadırgamayarak, içlerinden genç ve sen bir delikanlı «Hah hah... İstanbullular...» diye güldü ve şu hikâyeyi anlattı:

İstambul'un biri, epeyce binmiş... Yolda gidiyormuş... Tabii «bir de şemsiye açmış...

(Herkes uzun uzun gülmüştü. Şemsiyenin İstanbulluluk karikatürüne dahil unsurlardan olduğu anlaşılıyordu.)

Herifin uykusu gelmiş. Kocaman bir ağaç altına yaslanmış. Kestirmiş. Bir de uyanmış ki, sözüm meclisten dışarı, merkep yok.

Crada benim gibi bir köylü çift sürermiş.

(Bu «benim gibi» de de bir azamet ifadesi var.)

İstambul, kendisine seslenmiş. Demiş ki:

— Çınar ağacının kebirinde uykuyu taam kestirirken çemen nefer kadem basmış. Malumîten yok mu?

(Hâzırın, bu taklide kırıla kırıla gülmüş. İstanbullu hakikatte böyle konuşmasa bile Anadolu çocuklarının üzerinde bu tesiri bırakıyor demektir.)

Sordular:

— Sonra ne olmuş?

(Hikâyeyi anlatan Akşehirli Mehmet Sarıgül devam etti:)

Sonrası malum... Köylü fena halde kızmış... Üvendişlele indirmiş İstanbullu kafasına... İndirmiş!.. İndirmiş!..

— Ülen! Doğru konuş... Doğru konuş diyon sana... Doğru konuş...

Öteki de, bakmış çare yok, imana gelmiş:

— Benim eşşek kaçtı... Gördün mü hemşerim...

— Hah, söyle... Herkesin anlıyacağı gibi lâf et... Eşşegin şu hendeğe girdi, otuluyor... Eşşeki gibi konuşsaydın, hem hayvandan olacaktın, hem de dayaktan kurtulamayacaktın...

Lügat paladığı için Karagözen

ŞEHİR HABERLERİ

Pamuklu mensucat

Evlere kuponların
dağıtılmasına bu hafta
başlanacak

Yerli Mallar Pazarlarında halka dağıtılacak pamuklu mensucat için evlere verilecek kuponların tevziine bu hafta içinde başlanacaktır. Kuponlar vilâyet işe teşkilâtı ve nahiye-yelerde kurulan dağıtma büroları tarafından evlere bırakılacak ve kupon alanların hürriyet cüzdanları mühürlenecektir.

Evvelce nüfus kâğıtlarını ibraz ederek Yerli Mallar Pazarlarından pamuklu mensucat alanlar bu seferki tevziattan istifade edemeyecektir.

İhtikâr

Bir kadın bakkal 3 ay
hapse mahkûm oldu

Halka satılmak üzere Ofis tarafından verilen yemek yağının kilosunu 250 kuruşa ve mercimeği 34 kuruşa satmak, ardıyısında üç kilo beyaz peynir, 300 kilo bulgur, 500 kilo mercimek bulunduğu halde müstetî safatle giden murakabe memurlarına bunların yok olduğunu söyleyerek ihtikâr kasdile satış çıkarmamak suçlarından maznun Nahlde adındaki kadın 1 numaralı millî koruma mahkemesinde muhakeme edilmiştir.

Suçları sabit görüldüğünden Nahlde'nin 3 ay hapse, 115 lira para cezası ödemesine, 51 gün müddette dükkânının kapatılmasına ve dükkânda bulunan peynir, bulgur ve mercimeklerin müsaderesine karar verilmiştir.

Bölge işe müdürlüğüne
40 memur alınacak

Bölge işe müdürlüğünün yeni kadrosunda çalışmak üzere yüksek tahsil görmüş, askerlikle ilişkili olmayan elemanlar alınacaktır. Şartlar hazırlanıp ilân edildikten sonra müsabaka imtihanı açılacaktır. İlk partide 30-40 kadar memur alınacaktır.

Günlük Borsa

4 Mayıs 1942		
% 7,5 933 Türk borcu I, II, III		24,90
% 5 1938 İkrâmîyeli		21,80
(Kupon kesik)		
% 5 1933 İkrâmîyeli Ergani		23,15
% 7 1934 Sivas-Erzurum I		19,70
% 1934 Sivas - Erzurum 2-7		19,80
% 1941 Demiryolu istikrazı		19,85
II		19,55
A. Demiryolu tahvil I-II		51,—
A. Demiryolları tahvil III		51,50
A. Demiryolu mümessil senet		50,50
T. C. Merkez Bankası		137,50
(Kupon kesik)		
T. İş bankası nama muharrer		13,75
T. İş bankası (hamile alt)		14,25
T. İş bankası mümessil his.		195,—
A. Demiryolları şirketi (% 60)		29,50
A. Demiryolları şirketi (% 100)		48,50
Eskihsar çimento		15,85
Sigortalı Kredi Fonsiyası 1903		115,—
(Kupon kesik)		
% 1911		110,—
% Amort		1,10
% Kupon		59,50

BORSA DIŞINDA

Türk altını	85,20
Külce altın bir gramı	4,81
Mecidiye	1,55

dayak yiye Hacivat... Ve keza, şakşakla dayak yiye orta oyunu tipi... Hakkabaz tipi... Ve nihayet bu...

Böylelikle hemen hemen ittifak hasıl oluyor:

İstanbul'un doğru dürüst Türkçe-yi sapıtan bir insan olduğu.

Bu sebeple de dayak hakkettiği... Dilini Türkçeleştirinceye kadar milyonlarca ırktaşın için alay mevzuu olacağı...

(Vâ - Nâ)

Halk dağıtma
birlikleriİstanbulda 800 kadar
birlik kurulacak

Şehrimizde kurulacak (Halk Dağıtma Birlikleri) teşkilatı alt hazretliklere hızla devam edilmektedir. Birliklerin kurulması ve faaliyeti içinde Halk Partisi mensuplarına çok geniş vazifeler verilecektir. Bu hususta laşın gelen direktifler Cümhuriyet Halk Partisi genel merkezünden şehrimiz Partî reşidliğine tebliğ edilmiştir.

Bugünlerde Parti merkezinde, kaza ve nahiye parti reislerinin istişare-iyle büyük bir toplantı yapılacak, birliklerin teşkilî işi müzakere edilecek ve aynı zamanda birlik idare heyetlerinde vazife alacak namzetlerin listeleri hazırlanacaktır.

Bu idare heyetleri bir reis ve beş azadan ibaret olacaktır. Şehrimizde bulunan her aile bu birliğe intisap edecek ve tevziat içinde yalnız bu birlikten istifade edecektir.

Yapılan tahminlere göre şehrimizde 800 kadar birlik teşkil edilecektir. Birliklerin hazırlanıp iptidalarında faaliyete geçirileceği tahmin edilmektedir.

Ekmek kartları ile yiyecek
dağıtılacak

Bölge işe müdürlüğü, bu aya altı gıda maddelerinin yakında dağıtılacağına bağlayacaktır. Bu sefer mutemet bakkallara Turyağı da verilecektir. Halkın, elindeki ekmek kartlarına şerh verilerek suretleri bakkallardan gıda maddesi alabilmesi de düşünülmektedir. Ancak, bu takdirde nüfus başına düşecek miktarın da tesbiti lazımlı görülmektedir.

Turyağı için bu miktar aşağı yukarı tesbit edilmiştir. Flatler de malumdur. Diğer maddeler üzerindeki tekliflere devam olunmaktadır.

Bölge işe müdürü

Bölge işe müdürü Mümtaz Rekle İstanbul ihtilâl ve ihracat müdürü Salâhaddin Çuhruk Ankaradan şehrimize dönmüşlerdir.

Sadeyağı

4 milyon kilo yeni tip yağ
yapılacak

Yeni tip sadeyağı imaline başlanmıştır. Bu yağlar stearinsiz margarın yağı olacaktır. Mahlûl yağların formülüne uygun olarak imal edilip edilmeyeceğini kontrol etmek üzere bir heyet Ankaradan şehrimize gelmiştir. İlk partide 4 milyon kilo yağ imal edilecektir.

Ekmek kartı

Suistimale mâni olmak
için tedbir alınacak

Şehrimizde ekmek kartı tevzi işleminde bazı suistimaller olduğu alâ-kadarlara haber verilmiştir. Yapılan tahkikatta bazı kimselerin arkalarında işe müdürlüğünün resmi müdürü bulunmayan kartları 3-4 lira mukabilinde istiyenlere sattıkları anlaşılmıştır.

Bu nevi suistimallerin önlenmesi için alâkadâr makamlar çok esaslı tedbirler alacaktır.

İRTİHAL

Tunceli Mebusu Mithat Yenel'in oğlu ve Nihat, Mirat, Rifat Yenel'in yeğeni Galatasaray lisesi dokuzuncu sınıf talebesinden

İHSAN YENEL

acıklı bir kaza neticesinde vefat etmiştir. Cenazesi 5 Mayıs 1942 salı günü saat on ikide Nispetiye'de Amerikan hastahanesinden kalmarılarak Teşvikiye camisinde namaz kılandıktan sonra Feriköy mezarlığına defnedilecektir.

Merthuma rahmet diler, kederli ailesine taziyet beyan ederiz.

ÖNÜMÜZDEKİ PERŞEMBE AKŞAMI

SARAY sineması

Beklenmeyen vakalarla dolu, neşeli ve eğlendirici

PERİLİ EV

Güzel ve muvaffakiyetli komedisini takdim edecektir.

Baş Rollerde:

FRANK MORGAN ve BILLIE BURKE

KURTULUŞ

TIRONE POWER

LINDA DARNELL

JOHN CARRADINE

Perşembe akşamı İPEK Sinemasında

Bu akşam SUMER Sinemasında

Çok güzel bir aşk ve macera romanını tasvir eden

MASKELİ
İFRİTLER

Hissi, hareketli ve ihtilâli sahnelerle dolu film başlıyor.

BAŞ ROLLERDE: En güzel sinema yıldızı

KAY FRANCIS

GEORGES BANCROFT ve RANDOLF SCOTT

Bay Amcaya göre...

SİNGAPUR KORSANLARI

Tefrika No. 82

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

— Senden intikam almak için, Çünkü vaktiyle sen de onun karısını sevmiş, baştan çıkarmış ve sonra öldürmüşsün!

— Bunu kim söyledi sana?

— Şamama meyhanede söylerken duydum. O gece ben de nasılsa o meyhaneye uğramışım.

— Başkaları da duydumu bu lafları?

— Meyhanede sekiz on kişi vardı. Hepsi duydum.

— Kim bilir arkandan nasıl atıp tutmuşlardır?

— Şüphesiz. «Böyle ahlâksız bir adam, hürriyet ve adalet istiyenlerin başına nasıl geçebilir?» diye söylediler.

— Hakları var. Çünkü onlar dünyayı meyhaneden seyrederken zavallıdır. Benim elim — elimin ki — onların kadar kanlı değildir.

Kaya - Mura bu sırada, vaktiyle nasılsa bir şeytana uyarak, Şamama'nın karısını nasıl öldürdüğünü hatırladı, kendi kendine:

— Eğer karım Şinagon o haydutun eline düşseyse, halli yamandır. Şamama muhakkak ki karımın intikamını almağa çalışacak ve zavallı karıma kim bilir ne işkenceler yapacaktır, diye söylendi.

Kaya - Mura vaktiyle Şamama'nın karısını nasıl sevmiş, neden öldürmüştü? O zaman dilere destan olan bu heyecanlı hâdisenin tafsilâtını biraz sonra Şamama'nın ağzından dinleyeceğiz.

Biz şimdi, paraların saklı bulunduğu direkli eve geçelim: Korsanlardan biri evin önüne gelince bağırarak:

— Bu perili köşke ben el uzatmam, burada Nippon'un en asgari cihleri yatar. Onları uyandırarak, başınıza düşürür ve bizi boğarlar. Cinden, periden korkan Japonlar birdenbire tereddüde düşerler. Fakat, bunlardan korkmayın Kaya - Mura öne atıldı:

— Bu masalları uyduranlar siyogonlardır, arkadaşlar! Siz şimdiye ka-

dar bütün ömrünüzde kaç kere cin ve peri gördünüz?

İlk sözü söyleyen delikanlı cevap verdi:

— Sus... ileri gitme, Kaya - Mura! «Mukaddes kitap» ta ve «Sarı destanlar» da bile cin ve peri hikâyeleri vardır. Onları biz görmedikse bile atalarımız görmüş ve zaman zaman onların gazabına uğramıştır. Bana kalırsa bu köşke tatil için girmeğe çalışalım... cinleri korkutmayalım.

Bu sırada köşkün penceresinden birkaç ok atıldı. Bu oklardan biri, önde duran Kaya - Mura'nın omuzuna üstünden geçti; biraz kımıldamış olsaydı tam gırtlığına saplanacaktı. Kaya - Mura titredi ve birden kendini korumak için duvar dibine atılıp sindi.

Korsanlardan biri:

— Cilerin okattığını duymamışım, dedi, bu yerde mutlaka siyogonların adamları var. Atılan oklar siyogonlara mahsustur.

Kaya - Mura köşke hücum emrini verdi:

— Yamada, bu evi — işabederse — yapıp yıkamalıyız! Söyledi. Gördüyünüz ki buraya bir takım kimseler saklanmıştı. Mânâsız cin ve peri hikâyelerine kapılarak, hakikî olan paraların kaçırılmasına meydan vermiştik, arkadaşlar! Kapiyi kıralım ve içeriye girelim.

Kaya - Mura bunları yüksek sesle söyledi ve kapiya demir örsü vurmağa başladı.

Kaya - Mura'yı görenler de kapiya sarılarak, biraz sonra bir kanadını kırıp içeriye girdiler. Artık ok atılmaz ve garip seslerin ardı kesildi. Korsanlar kılıçlarını çekerek evin içine daldılar:

— Paraları nerede?

(Arkası var)

Zayı - 3514 numaralı yük arabası plâkayı zayı ettim, yenisini çıkaracağım. Eskişinin hükmü yoktur.

Musa Avcı

İstanbul'un en çok beğendiği iki müstesna yıldız

BU PERŞEMBE AKŞAMI

LÂLE semasında doğacak

Paulette Goddard ve Bob Hopenin

yarattığı

KADIN ve ŞEYTAN

Esradan kudret... Korkudan hareket alan, senenin en heyecanlı filmidir.

Yarın akşam

MELEK

Sinemasında

ANN SOTHERN

(Çam Salıza)

LEW AYRES

ve

MAUREEN O'SULLIVAN

tarafından nefis bir surette yaratılan

ÇAPKIN KIZ

Eğlenceli ve hissi sahnelerle dolu büyük film.

Ayrıca: RENKLİ MiKi

DİKKAT: Numaralı koltuklar bugünden satılmaktadır.

«ARABACININ KIZI» filminin

Büyük Yıldızı

HİLDE KRAHL'in

En güzel ve en son

GECE GÜNDÜZ

BENİMSİN

filminin bütün İstanbul halkı

BU HAFTA

ŞARK

Sinemasına gidip görülmelidir.

ŞUBEYE DAVET

Beyoğlu yerli As. şubelerinden:

Yd. Pop. Tgm. Aziz oğlu Adil

Avınduk (52632) ve Yd. P. Tgm. Halit

oğlu Reşat Güven (53470) in acele şubeye müracaatları ilân olunur.

(6021/6022)

Zayı - 21/4/42 tarihinde Bayezit - Kurtuluş tramvayında çantamı zayı ettim. İçinde İstanbul polis müdürlüğünden almış olduğum 31/15966 numaralı ikamet vesikamı ve Bulgar pasaportumu zayı ettim. Yenisini alacağım. Eskişinin hükmü yoktur.

Pangaltı Türkbey sokak No. 32

Arşalus Bedrossof



— Bir gazete muharriri talebe yurtlarını dolaşmış bay Amca...

... Kiminde mangala çarpıp borular devrildiğini...

... Kiminde yemek kokusundan genzi tikandığını...

... Kiminde pansiyonerlerin aydan aya yıkandıklarını yazıyor...

... İyl amma sayın muharrir bunca yıldır talebe yurtlarını ne halde olduğunu hiç merak etmemiş te şimdi

B. A. — İster elbette!.. Yeni talebe yurdu yapılmış bunların hepsi müze-lik olacak!

